

Zijne kracht heeft zwakken sterkte, en vreesachtigen heldenmoed gegeven, heeft een schuw en weerloos kuddeke gevormd tot een schare van machtige strijders, die de wereld overwonnen hebben zonder andere strijdleuze dan Zijn Kruis, en zonder andere wapenen dan de macht des Geestes en des Woords!

Zijne kennis is aangevangen de wereld te vervullen en te veranderen, en zij kan niet verloren gaan, want zij is daar om de mensheid, de gehele mensheid over zich zelve in te lichten, hetzij tot lofbrenging, hetzij tot verwerping."

H. J. P. T.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Onbevredigende bestrijding.

(Antwoord aan den Heer I. Stap.)

II.

Overheidsgezag en patroonsgezag.

In het tweede stuk en ook in het derde toont de heer Stap groote bezorgdheid te hebben over mijn opvatting omtrent overheidsgezag en patroonsgezag. Hij beweert, dat ik „hieromtrent zulke vreemde, on-anti-revolutionaire gedachten" verkondig. Nu zou ik in de eerste plaats wel willen opmerken, dat het hier, in principe niet gaat om Antirevolutionair of on-Antirevolutionair. Het ging en het moet gaan in de eerste plaats over de schriftuurlijke opvatting omtrent werkstaking.

Maar voorts: de heer Stap zondigt tegen de goede regels van polemiek, door hetgeen ik zelf heb gezegd niet duidelijk genoeg naar voren te brengen. Ik heb zeer wel gevoeld, dat men de besprekingen van ons onderwerp heel gemakkelijk kan vertroebelen door een tegenstander verwijten te doen, zooals de heer Stap nu tot mij richt en daarom had ik zeer nadrukkelijk bij de betrokken passages van mijn recensie tot twee maal toe het onderscheid van die gezagssoorten gememoreerd. Reeds dit had den heer Stap tot de overweging moeten voeren, dat ik van die vraagstukken niet geheel onkundig ben. Zelf heb ik geschreven („De Reformatie" 2/12/1932): „Ik ben bereid grif toe te stemmen" enz., dat mede het overheidsgezag den Christen moet weerhouden tot staking over te

gaan. Doch ik beweerde en beweer heden nog, ondanks de nadere „onderwijzing" van den heer Stap, dat enkele van de door hem gegeven voorbeelden de jeugdige lezers, die straks zelfstandige arbeiders zijn, die met het stakingsvraagstuk zullen te worstelen hebben, voeren kan tot een zeer lichtzinnige praktijk, dat zij als zij die voorbeelden (en wat zij naar hun analogie daaraan gelijk zullen gelieven te stellen) volgen en toepassen, naar mijn overtuiging, in strijd komen met de Christelijke beginselen. En daarom had ik gevraagd nader aan te toonen, uit de Schriften, dat de door den heer Stap gestelde gevallen inderdaad moesten dwingen tot de staking, zijnde, volgens hem, in die gevallen „een plicht", „om Gods wil".

Dezer dagen melden de bladen, dat in Denemarken de socialistische regering voor den duur van een jaar de uitsluitingen en stakingen verboden zou. (Omdat er een groote uitsluiting dreigde! Men ziet, wat er overblijft van het „koninklijke" strijdmiddel.) Wat wil de heer Stap nu hier met zijn stakingen als „plichten-om-Gods-wil"? Moeten nu die plichten nog vervuld worden, of maar op zij gezet ter wille van het gezag ook van deze overheid?

En voorts herinner ik aan hetgeen ik in mijn artikel over „Arbeidsgebed—Arbeidsgelofte" heb geschreven, dat naar mijn overtuiging de voorige zette politiek van de slechts-twee-voorwaarden-theorie t.a.v. den arbeider in het vrije bedrijf ons ook zou doen verliezen „op den duur onze vat op het overheidspersoneel". („De Ref." 9/9/1932). Ik ben ervan overtuigd, dat, wanneer wij niet vóórlopig stellen het absolute gezag van God over elk mensch, dus ook over den arbeider in het vrije bedrijf, en wanneer wij niet blijven vasthouden aan de persoonlijke verantwoordelijkheid van elk mensch, dus ook van elken arbeider, rechtstreeks jegens God, dat ons dan ook alle theorieën en alle onderscheidingen, ook inzake de andersoortigheid van het overheidsgezag, niets zullen helpen op den duur. Wie het oorspronkelijke verwaarloost, moet in het afgeleide zeker zijn kracht verliezen. Doch wie het oorspronkelijke in het oog blijft houden en steeds daarvan uitgaat, die kan ook met vrucht en met klem in het afgeleide nadere onderscheidingen toepassen. Daarom kon ik schrijven, dat ik persoonlijk „mede vooraan wil staan om een staking door overheidspersoneel af te keuren". Dat mijn vrees omtrent het verliezen van den val op het overheids-

personeel niet geheel ongegrond is, heeft o.a. de heer Huizinga aangetoond in „De Ref." van 6/1/1933, toen hij eraan herinnerde, hoe vanuit onzen kring in 1918 de stelling is verdedigd, dat aan het „personeel in publieken dienst" het recht van staking niet mag worden onzegd. En dan komt daarbij weliswaar een verdere onderscheiding tusschen hen, die in dienst zijn van de „overheid als zoodanig" en hen die „voor of namens deze handelen". Maar men houde mij ten goede, dat ik vrees, dat al deze onderscheidingen met een exponent den menschen bitter weinig zullen zeggen en binden op den duur. Men speelt hier met vuur.

Hoe verward de opvatting en uiteraard straks de toepassing-in-de-praktijk zal moeten worden, blijkt opnieuw uit het artikel van den heer Stap. In zijn derde artikel (blz. 330) maakt hij ook de onderscheiding tusschen Staat-Regering en Staat-Industrieel. Tot de tweede behooren dan b.v. de gas- en electriciteitswerken, de spoorwegen, o.d. En dan stelt hij:

„Wie van deze categorie staakt, treft wel niet de overheid rechtstreeks in de uitoefening van haar gezagsfunctie, maar staat er toch anders voor dan een werkmans in het particuliere bedrijf."

Omtrent die bewering van den heer Stap, dat b.v. een staking van het spoorwegpersoneel de overheid niet rechtstreeks in haar gezagsfunctie zou aanraken, leze hij, en ieder die zich daarvoor interesseert, maar eens na, wat Dr A. Kuyper in 1903 heeft gezegd bij de behandeling van de stakingswet. Men zie daartoe de „Parlementaire Redevoeringen" deel II, nader: onderdeel I, o.a. blz. 374/75. De heer Stap is nog wel zoo voorzichtig om ook hier de staking af te keuren; en ik deel die afkeuring; maar ik wijs hem toch alweer op hetgeen door anderen, die ook tot ons gerekend moeten worden, wordt geleerd (zie boven). Maar mijn afkeuring is op heel andere grond ingesteld dan die van den heer Stap. En ik blijf van meening, dat zijn opvatting op den duur ook onze menschen niet zal weerhouden om de andere richting uit te gaan, die immers, ook onder ons, haar verdedigers vindt.

Persoonlijk blijf ik dan ook van meening, dat al wie het absolute gezag van God over de menschen niet vóórlopig blijft stellen, geen redelijk argument kan vinden om een staking b.v. aan een gasfabriek af te keuren. Ik herhaal nog eens: wie algemeen bindend verklaart het gezag van God over ieder mensch, heeft alle recht van spreken om

POPULAIR-WETEN- SCHAPPELUKE SCHETSEN

De nieuwe organisatie van het Roomsche Jeugdwerk

VI.

Het meisjesjeugdwerk.

Hebben we tot heden nagegaan hoe de jongens en jongelingen bij Rome georganiseerd zijn, thans vraagt de organisatie der meisjes onze aandacht. Het is met de meisjes alweer als met de jongens: de regeling is diocesaan, zoodat in elk bisdom andersoortige vereenigingen bestaan. Speciaal het bisdom Haarlem is hier weer afwijkend.

De fout van Rome heeft in de vroegere jaren hierin bestaan, dat destijds van een vrije jeugdbeweging geen sprake was. 't Was alles jeugdzorg. De meisjespatronaten bloeiden dan ook niet. Men leerde er de meisjes, naast de godsdienstige vorming, lichamelijke oefeningen en huishoudelijke zaken.

Deze patronaten, in 1930 totaal ruim 17000 leden tellend, bereikten de meisjes van 13—17 jaar. In 1920 werd hiernaast de R.-K. Jonge Vrouwenbond opgericht, die de meisjes van 17—21 jaar wilde organiseren. Groot is deze beweging niet geworden. Slechts 1500 leden wierf ze. Er werden dan ook in alle bisdommen pogingen in het werk gesteld om nieuwe vormen van jeugdorganisatie te vinden.

Zodoende zijn in het aartsbisdom Utrecht de parochiale jeugdvereenigingen voor meisjes van 12 tot 16 jaar: de z.g. K. J. M. (Kath. Jonge Meisjes-organisatie) ontstaan. Deze telden in Oct. 1932 nog slechts 2648 leden. Voor de oudere meisjes is er nu een Kath. Jonge Vrouwen Vereen. (K. J. V.) Bij beiden is de opperleiding aan den priester toevertrouwd, terwijl deze door leidsters en club- (of ronde-) leidsters wordt bijgestaan.

In het bisdom Roermond met zijn vele fabriekscentra heeft men voor de oudere meisjes twee-erlei organisatie. De Kath. Arbeidsters Jeugdver. (K. A. J. V.), de z.g. „Kajotsters", werkt onder de fabrieksmeisjes.

De leden zien zich het lekenapostolaat opgedragen, d.w.z. zij hebben de taak als de apostelen het evangelie uit te dragen en bekeerend en behoudend in de fabrieksomgeving op te treden.

Alle overige groepen worden samengevat in de K. J. V. (Kath. Jeugdvereen.) Ook in deze vereeniging is het speciale club-systeem toegepast, terwijl als zuiver godsdienstige vereeniging naast haar de Maria Congregaties en de Wereldlijke Derde Orde

van St. Franciscus staan (totaal plm. 70.000 leden).

Hoe interessant deze organisaties ook zijn, toch laat ons bestek niet toe in den breede op hare werkwijze in te gaan, te meer daar het ons van meer belang toeschijnt eenige kolommen te wijden aan de vrouwelijke jeugdbeweging in het bisdom Haarlem, onder leiding van den energieke bisschop Mgr. Aengenent ontstaan.

Juist omdat Dr B. A. Knoppers ze in zijn Handboek nauwelijks erwähnt¹⁾, moet ze hier breder beschreven worden. Nu is dit geen fout van den auteur. De z.g. Graalbeweging is in de laatste jaren zoo verbaasd toegenomen, dat ze een R.-K. Wereldbeweging belooft te worden. Alvorens onze kritiek op deze beweging te geven, willen we ze objectief beschrijven.

Op instigatie van den reeds genoemden Haarlemschen bisschop is eenige jaren geleden gesticht de vereeniging „De Vrouwen van Nazareth", die in dat bisdom de zorg voor de fabrieksmeisjes op zich wilde nemen.

Als devies koos ze „De Graal". Rector Braakman heeft dezen naam „een begeesterende nomenclatuur" genoemd.²⁾ De naam is ontleend aan een Roomsche kerkboek „Naar God" en herinnert ons aan de bekende Parcivalsage. Gelijk men wel zal weten is de graal, de heilige schaal of schotel, door Jezus gebruikt bij het laatste Avondmaal, waarin de wijn in bloed zou zijn veranderd. Ook zou volgens de legende het bloed van Jezus na het doorsteken zijner zijde er in opgevallen zijn.³⁾

Van deze schaal gaan de stralen des lichts uit, zoolang de hand der liefde haar wereldveroverend opheft. Parcival is het die na vele avonturen de Graal opnieuw doet schitteren en dan gaan de Graalmaagden uit om de wereld te bekeeren, beziel door de heilige graal, gedrongen door Christus' liefde en licht.

Het Graalteeken is wondermooi gekozen en het is inderdaad of door zijn bezieling een geheimzinnige kracht in de Roomsche meisjes is gevaren, die met groot enthousiasme zich aan het jeugdwerk geven.

Immers is deze jeugdbeweging niet tot de fabrieksmeisjes beperkt gebleven. Had tot Juni 1932 „De Graal" zich moeten behelpen met een centraal gebouw „Het Moederhuis" te Rijswijk, zoo is in die maand een grootsch gebouw „De Tiltenberg" te Vogelzang in gebruik genomen, dat dienst doet als opleidingsinstituut voor de leidsters. En thans bestrijkt „De Graal" alle meisjes in het bisdom en vele daarbuiten. Zelfs in Londen, Berlijn en Nederlandsch-Indië vindt men vertakkingen.

In het 14-daagsch orgaan „De Zilveren Trompet" vinden we een program zoo idealistisch en veelomvattend, dat we werkelijk benieuwd zijn of deze

beweging inderdaad de afmetingen zal aannemen, die men zich ervan voorstelt. Allereerst herinnert het artikel er aan, dat in 1931 niet minder dan 15 Graalhuizen in het bisdom en ook daarbuiten b.v. in Lutterade (L.) in gebruik zijn genomen⁴⁾ en voorts blijkt dat de volgende groepeeringszich ontwikkeld hadden: 1e. De Kruiskinderen; 2e. De Graalwacht; 3e. De Adspiranten; 4e. De Graalkadetten; 5e. De Graalleden; 6e. De Jonge Garde.

Deze groepen zijn aldus georganiseerd⁵⁾:

De Kruiskinderen vormen de schoolgaande meisjes van 7—13 jaar, die te klein zijn om in de actieve Graalbeweging opgenomen te worden; we zouden ze bij de Welpen der padvindsters kunnen vergelijken. Ze komen nooit meer dan eens per week in het Graalhuis.

De Graalwachten zijn de Graalafdelingen op kleinere steden en dorpen, die meestal geen eigen huis bezitten, en vooral in den begintijd door leidsters uit de steden geholpen worden.

Ieder meisje, dat zich als lid komt opgeven, is eerst een half jaar „adspirant", d.w.z. zij draagt nog geen uniform en is verplicht, den maandelijkschen praataavond bij te wonen om op de hoogte te komen van de beweging. Dan kan zij worden „ingekleed", d.w.z. de uniform met inkleedingsinsigne gaan dragen.

Hebben de aspiranten nu bovendien nog een cursus van 14 praataavonden, die drie à vier maanden duurt, gevolgd, dan worden ze „ingewijd". Hierbij wordt het H. Sacrament gebruikt en het meisje is nu lid van de daden club, die de kern der beweging vormt. Daar wordt het meisje tot Katholieke vrouw gevormd. Blijken de meisjes vatbaar voor diepere, geestelijke ontwikkeling dan kunnen ze nog Graallid van den 2den of 3den graad worden.

De intellectuele jonge vrouwen vormen de beide groepen: De Graalkadetten en de Jonge Garde.

De eerste groep bevat de studeerenden aan H. B. S., Lyceum, Kweekschool en Gymnasium en de tweede wordt gevormd door de meisjesstudenten en leerzessen M. O. Zij hebben een eigen taak in de Graalbeweging, n.l. te zorgen voor het cultureel gedeelte van het werkprogram. Zij verzorgen toneel, leekenspel en danskunst, voorts spreek- en zangkoor, picturale plastiek, binnen-architectuur en muzikale begeleiding. De danskunst der Graalmeisjes is niet die der moderne ontarring, maar uitbeeldingskunst, waarbij de armen en beenbewegingen uitdrukking geven aan de zielsgesteldheid bij toneel of spreekkoor.

Aan de Jonge Garde is hierbij meer de algemeene zorg voor het culturele gedeelte opgedragen. Ze zijn dus niet, zooals de leidsters, aan een bepaald clubhuis verbonden.

ook te l
het geza
zijnde ar
weinig n
de stakir
keuren.
hebben.
dat zij,
de overh
van gas
de inwo
deren d
te zien

Ik bev
zooals d
tot een
de meth
wetgelee
Ik stel
niet he
toonen,
dand ge
Ik stel v
legt die
van mij

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij
Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de
Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze
Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

„Geza
gelijk n
„Hij i
het blij

Als il
heb geza
als hij
indrak
had. W
dienen a
in op de

Dat ov
voor Ne
zeggen v
genoten.
wij te d
de onze

Ik ein
ook ds
opponen
gen ver
Arbeid".

*) Enke
a. Ik h
eenheid v

Nu m
tureele

Mgr. J
inwijding
Nazareth
gezien u
jes zijn
Roomsc
vormd
sche vr
tot Chr

Daar
te ontw
in het b
pen, ver

In teg
bewegin
veel aan
opgewoi
innerlijk
uiterlijk
sterke i
lijk zijn
nerlijk

Mgr. P.
schappij
lijke m
ons gek

„Evenal
verschij
drang.
ten in

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode

Merky
brigaden
in dorp
en die
methode